

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ruhalhti, S. (2020) Yhteisöllisyys alkaa vertaisuuden kokemuksesta. Teaching and Learning Centren blogi.

URL: <https://www.tuni.fi/tlc/yhteisollisyys-alkaa-vertaisuuden-kokemuksesta/>

Yhteisöllisyys alkaa vertaisuuden kokemuksesta

Kuva: Jonne Renvall

Yhteisöllisyyden tukeminen vaatii jokaiselta opettajalta uudenlaista oppimisen ja sen tukirakenteiden muotoilua. Lähdän tässä liikkeelle siitä, miten pienillä teoilla tuetaan yhteisöllisyyttä ja erityisesti sitä pohjaavaa vertaisuuden tunnetta.

Vertaisuus ja vielä tarkemmin tasavertaisuus oppijayhteisössä tarkoittaa sitä, että toiminta on avointa, itsensä ja toisten kunnioittamista. Tasavertainen osallistuminen on sitä, että jokainen osallistuja on aktiivinen ja jokaisella osallistujalla on oikeus ja arvo olla mukana yhdessä oppimassa sekä osallistumassa. Avoimen ja arvostavan ilmapiirin vallitessa opiskelijat ovat halukkaita sitoutumaan yhdessä tekemiseen, huolimatta siitä, että asioista voidaan olla eri mieltä. Tällaisessa vuorovaikutustilanteessa eivät nouse pinnalle yksilölliset tai itsekeskeiset tavoitteet. (Aarnio & Enqvist 2001, 15.)

Miten edistää vertaisuutta digitaalisissa ympäristöissä?

Digitaalinen teknologia tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia, mutta samalla haastaa meidät miettimään opetusta ja oppimista uusista lähtökohdista. Longan (2015) mukaan olemme vahvasti siirtymässä yhteisöllisen tiedonrakentamisen äärelle perinteisen yksilökeskeisen oppimisen sijaan. Elämme parhaillaan vuotta, jota leimaa vahvasti digitaalisuus, joka haastaa meidät muotoilemaan erityisesti yhteisöllistä oppimista ja oppimisen suunnittelua uusista lähtökohdista. Oppijayhteisöön tarvitaan yhä edelleen yhteisöllistä toimintakulttuuria, jossa

uskalletaan kokeilla ja oppia kokemuksista. Epäonnistuminenkin on oppimista ja lupa epäonnistua tuo mukanaan hallinnan ja turvallisuuden tunnetta sekä osallistumisen halua.

Erilaisilla dialogisilla menetelmillä (Aarnio, 2012) voidaan kehittää oppijayhteisön toimintaa monin tavoin. Dialogitaitoja voi edistää oppijayhteisön harjoituksina myös synkronisessa digitaalisessa oppimisympäristössä (esim. Zoom, AC, Teams, Meet). Esittelen tässä konkreettisen sovelluksen Vertaisuus-menetelmästä. Aarnion (2012) mukaan Vertaisena – [harjoituksen](#) tavoitteena on edistää ymmärrystä siitä, mitä tarkoittaa samanarvoisen (ei eriarvoisen) suhteen luominen toiseen. Tavoitteena on oivaltaa, että jokaisella ihmisellä on samanlainen ihmisarvo. Se tarkoittaa, että jokaisella on oikeus omanlaiseen ajatteluun ja sen ilmaisemiseen.

Harjoitus etenee kolmen vaiheen mukaan opettajan ohjeistamana. Sen aikana työskennellään ohjatusti yksin ja yhteisöllisesti. Ensimmäisessä vaiheessa opiskelija tutkailee omaa toimintaansa digitaalisissa yhteisöissä ja ympäristöissä. Hän kirjaa ylös itselleen, miten asettaa itsensä ikään kuin automaattisesti joissain tilanteissa toisen yläpuolelle (parempi, osaavampi, oikeassa). Tämän jälkeen opettaja etenee toiseen vaiheeseen ohjeistamalla opiskelijaa tutkailemaan omaa toimintaansa: miten asettuu ikään kuin automaattisesti joissain tilanteissa toisen ihmisen alapuolelle (on huonompi, heikompi, osaamattomampi). Tämän jälkeen ohjataan havainnoimaan omaa toimintaansa edelleen digitaalisissa ympäristöissä ja arvioimaan, miten siitä voi nähdä, että opiskelija joissain tilanteissa on toisen kanssa vertaisena (yhtä arvokkaina ihmisinä, miten silloin toimii ja miltä tuntuu). Tämän vaiheistetun toiminnan jälkeen oivallukset ja löydökset jaetaan pienryhmätiloissa. Yhteisöllisen vaiheen jälkeen palataan yhteiseen tilaan ja jokainen opiskelija kutoo itselleen synteisin oman toimintansa kehittämiseksi.

Kun opiskelija oivaltaa samanlaisen ihmisarvon ja vertaisuuden merkityksen, hän antaa arvon itselleen ja toiselle. Se tarkoittaa, että kunnioittaa itseään ja toista. Opetuksen kentällä yhteisöissä tapahtuvaa tiedonrakentamista varten tarvitaan tulevaisuudessa entistä laajempaa dialogiosaamista, jotta oppiminen kehittää korkeamman tason ajattelutaitoja esim. soveltamista, analysointia, uuden tiedon luomista ja rakentamista (Ruhalahti, 2019).

Dialogista oppimisesta ja oppijayhteisöistä löytyy lisää [TLC-sivustolta](#).

Sanna Ruhalahti

Yliopettaja, TAMK Pedagogiset ratkaisut

Lähteet

Aarnio, H. (2012). *Dialogiset menetelmät: Vertaisena*. Haettu osoitteesta 3.11.2020 http://www3.hamk.fi/dialogi/diale/metodit/method_b2.htm

Aarnio, H., & Enqvist, J. (2001). *Dialoginen oppiminen verkossa: DIANA-malli ammatillisen osaamisen rakentamiseen*. Helsinki: Hakapaino.

Lonka, K. (2015). Working document I. In European Parliament (toim.), *Innovative schools: Teaching & learning in the digital era: Workshop documentation* (pp. 8–37). Brussels: European Parliament.

Ruhalhti, S. (2019). *Redesigning a Pedagogical Model for Scaffolding Dialogical, Digital and Deep Learning in Vocational Teacher Education*. Acta electronica Universitatis Lapponiensis 257. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-337-145-3>